

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувачка кафедри
Катерина ПЕТРОВСЬКА
“30” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів II рівня вищої освіти

ПП04
БЕЗПЕКА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В КІБЕРПРОСТОРИ
(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Соціальна педагогіка
(назва освітньої програми)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
(назва факультету)

Робоча програма “Безпека дітей та молоді в кіберпросторі” для здобувачів вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота.

Освітньо-професійної програми Соціальна педагогіка

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти Петровська К.В.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка» та затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти.

від “30”серпня 2023 року (протокол №1)

Завідувачка кафедри соціальної роботи
та інклюзивної освіти

_____ (К.В.Петровська)

Гарант освітньо-професійної програми

_____ (О.І.Гуренко)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u>	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u>		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: <u>Соціальна педагогіка</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 8		1-й	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
Мова навчання: українська		1-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	Лекції	
		12	-
		Практичні, семінарські	
		20	-
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		88	-
Індивідуальні завдання			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 32/88 годин (22%/78%)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Безпека дітей та молоді у кіберпросторі” є підготовка майбутніх фахівців із соціальної роботи, соціальних педагогів до соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо їхньої безпеки в сучасному кіберпросторі, засвоєння основних принципів соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо профілактики девіантної, залежної та суїцидальної поведінки, пов'язаної з впливом соціальних мереж та інших ресурсів Інтернет-середовища.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни “Безпека дітей та молоді у кіберпросторі” є:

- формування мотивації здобувачів вищої освіти до оволодіння знаннями, уміннями і навичками використання технології формування безпечної поведінки дітей та молоді у кіберпросторі;
- ознайомлення із особливостями застосування сучасних методів та прийомів соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпеки в Інтернет-середовищі;
- засвоєння методологічних принципів ведення соціальної роботи з дітьми, молоддю і сім'ями щодо профілактики небезпечної поведінки в кіберпросторі.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1.	ЗК-7	Здатність до адаптації та дії	ПРН-5 Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних.
2.	СК-3	Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.	ПРН-10 Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.
3.	СК-16	Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.	ПРН-20 Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки у кіберпросторі.

Предмет та завдання соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки у кіберпросторі. Інформаційно-комунікаційні технології у сучасному закладі освіти. Інтернет в Україні. Інтернет-можливості для розвитку дітей. Можливості використання в освітньому закладі цифрових навчальних ресурсів (медіа-засобів). Етика створення та ведення вчителем (педагогом) форумів та блогів. Організаційні аспекти соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки в Інтернет-середовищі. Основні поняття курсу: Інтернет-середовище, кібер-простір, віртуальний простір. Нормативно-правова база використання Інтернет простору в Україні та світі. Мета, завдання та принципи соціальної роботи щодо безпеки в кібер-просторі. Нормативно-правова база використання Інтернет простору в Україні та світі.

Тема 2. Особливості поведінки дітей та молоді в Інтернет-середовищі.

Вікові особливості поведінки в Інтернет-середовищі. Діти в Інтернеті. Дослідження з проблем використання Інтернету дітьми в Україні. Вікові психофізіологічні особливості дітей 7-10 років. Врахування психологічних особливостей дітей 11-18 років при організації тренінгів з безпечного використання інтернет-ресурсів. Гендерні особливості поведінки дітей та молоді в Інтернет-просторі. Секстинг та інтимні селфі – ключовий елемент поведінки молоді в кіберпросторі. Схожість та відмінність у гендерній поведінці дітей та молоді в Інтернеті.

Тема 3. Ризики Інтернет-середовища.

Маніпулятивні технології впливу в Інтернет-середовищі. Вплив на розвиток особистості інформаційно-комунікаційних технологій. Інтернет-загрози для дітей. Корисні можливості та загрози соціальних мереж та сайтів знайомств. Дитячі фото в соціальних мережах: ризики, негативні наслідки. Ризики Інтернет-магазинів та сайтів з послугами, які пропонують купити онлайн. Основні джерела небезпеки в мережі Інтернет (шкідливі програми, віруси, черв'яки, троянський кінь (троян), програми-шпигуни, спливаючі вікна, спам, небезпечні особи тощо).

Тема 4. Інтернет залежність та залежність від гаджетів.

Поняття ігрова та Інтернет-залежність, кібер-залежність. Інтернет-залежність у системі споріднених понять та її психологічні особливості. Види інтернет-залежності. Залежність від комп'ютерних онлайн-ігор. Залежність від соціальних мереж. Залежність від онлайн-гемблінгу та шопінгу в інтернет-магазинах. Кіберсексуальна залежність. Залежність від компульсивної навігації інтернетом. Лудоманія: фізичні та психологічні симптоми. Технологія профілактики Інтернет-залежності. Генеза інтернет-залежності та психологічні механізми її розвитку. Вплив інтернет-залежності на психосоціальний розвиток особистості молодої людини. Подолання інтернет-залежності засобами психопрофілактики та психокорекції. Інтегративна модель інтернет-залежності та її подолання. Напрямки подолання інтернет-залежності.

Тема 5. Правове забезпечення кіберзахисту.

Основні принципи забезпечення кібербезпеки. Основні напрями забезпечення кібербезпеки України. Об'єкти кіберзахисту. Забезпечення кіберзахисту об'єктів критичної інформаційної інфраструктури. Національна система кібербезпеки. Повноваження суб'єктів забезпечення кібербезпеки постійної готовності. Взаємодія суб'єктів забезпечення кібербезпеки. Напрямки діяльності департаменту кіберполіції Національної поліції України. Міжнародне співробітництво України у сфері кібербезпеки. Нове регулювання кібербезпеки в контексті міжнародного досвіду.

Тема 6. Технологія соціальної роботи щодо безпеки в кіберпросторі.

Методи, прийоми, способи, засоби соціальної роботи щодо безпеки у кіберпросторі. Захист дітей та молоді від негативних інформаційних впливів – один із напрямів української державної політики в галузі освіти та соціальної роботи. Формування у дітей компетенцій безпечного користування ресурсами мережі Інтернет. Використання навичок критичного мислення при оцінюванні Інтернет-ресурсів. Консультативно-просвітницька робота з дітьми та молоддю щодо профілактики ризикованої поведінки в Інтернет-середовищі. Діяльність Коаліції за безпеку дітей в Інтернеті. Мета, основні завдання та зміст діяльності ініціативи eSafety (electronic safety). Програма «Онляндія – безпека дітей в Інтернеті». Вітчизняні та міжнародні ініціативи, асоціації, об'єднання та організації, що займаються питання профілактики ризикованої поведінки в Інтернет-середовищі. Проект із протидії незаконним матеріалам в інтернет-просторі України «Skarga.ua» ініційований Інтернет асоціацією України. «Гарячі» контакти з інтернет безпеки та їх можливості.

Тема 7. Сучасні технології та підходи до профілактики ризикованої поведінки в Інтернет-середовищі.

Підготовка педагогів-тренерів з безпеки в Інтернеті. Структурно-логічна модель підготовки педагогів-тренерів з безпеки в Інтернеті. Структурно-логічна модель тренінгу для дітей 7-10 та 11-18 років з безпеки в Інтернеті. Використання мультимедійних та ігрових технологій щодо профілактики ризикованої поведінки в кіберпросторі. Проект «Про інтернет» - підвищення цифрової грамотності дітей. Інтерактивні он-лайн ігри: «Подорож на Астерікс», гра від Disney «The Surf Swell Island», ігри про цифрову грамотність від «Media Smarts», «Дикий інтернет ліс» від Ради Європи тощо. Комікси про інформаційну безпеку від «Онляндії» (Безмежний ліс, Нові друзі Ганнусі, Римська група, Плутанина та інциденти). Ресурс www.onguardonline.gov - американський федеральний сайт про онлайн-безпеку. Онлайн-посібник про браузері «20 цікавих фактів про браузері й інтернет». Ресурс «NSTeens» – ігри та відео про онлайн-безпеку; «NetSmartzKids» - анімовані ролики для дітей 5-10 років.

Тема 8. Відповідальність батьків за безпеку дітей в Інтернеті.

Організація превентивної роботи з батьками. Психологічні особливості дорослої людини – користувача Інтернету. Захист батьками власного комп'ютера. Захист батьками дитини в он-лайні та дотримання правил безпечного користування Інтернетом. Навчальний ресурс для батьків «ThinkB4U.com». «Покоління міленіалів», «Покоління Google» – діти та молодь і цифрові технології у вихованні. Роль сім'ї у формуванні безпечної поведінки підлітків в Інтернет-мережі. Кібер-булінг – використання технологій для погроз та переслідування стосовно іншої людини, цькування у соціальних мережах. Он-лайн-хизаки: що можуть зробити батьки, щоб мінімізувати цей ризик. Підвищення батьками безпеки дітей та молоді у Web. Посібник з прав людини для інтернет-користувачів».

2. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Предмет, завдання, організація та принципи соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки у кібер-просторі.												
1.1. Предмет та завдання соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки у кіберпросторі.	8	2	-			6						
1.2. Організаційні аспекти соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки в Інтернет-середовищі.	7	-	2			5						
Разом за 1 тему	15	2	2			11						
Тема 2. Особливості поведінки дітей та молоді в Інтернет-середовищі.												
2.1. Вікові особливості поведінки в Інтернет-середовищі.	8	2	-			6						
2.2. Гендерні особливості поведінки дітей та молоді в Інтернет-просторі.	7	-	-			7						
Разом за 2 тему	15	2	-			13						
Тема 3. Ризики Інтернет-середовища.												
3.1. Маніпулятивні технології впливу в Інтернет-середовищі.	8	2	-			6						
3.2. Основні джерела небезпеки в мережі Інтернет.	7	-	4			3						
Разом за 3 тему	15	2	4			9						
Тема 4. Інтернет залежність та залежність від гаджетів.												
4.1. Інтернет-залежність як новий феномен сучасного світу: сутність і проблеми.	8	2	-			6						
4.2. Профілактика Інтернет-залежності підлітків як напрям діяльності соціального педагога.	7	-	2			5						
Разом за 4 тему	15	2	2			11						
Тема 5. Правове забезпечення кіберзахисту.												

3. Теми лекцій

№з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2		
1	Предмет, завдання, організація та принципи соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки у кібер-просторі.	2	-
1.1.	Предмет та завдання соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки у кіберпросторі. 1. Інформаційно-комунікаційні технології у сучасному закладі освіти. 2. Інтернет в Україні. 3. Інтернет-можливості для розвитку дітей.	2	-
2.	Особливості поведінки дітей та молоді в Інтернет-середовищі.	2	-
2.1.	Вікові особливості поведінки в Інтернет-середовищі. 1. Діти в Інтернеті. Дослідження з проблем використання Інтернету дітьми в Україні. 2. Вікові психофізіологічні особливості дітей 7-10 років. 3. Врахування психологічних особливостей дітей 11-18 років при організації тренінгів з безпечного використання інтернет-ресурсів.	2	-
3.	Ризики Інтернет-середовища.	2	-
3.1.	Маніпулятивні технології впливу в Інтернет-середовищі. 1. Вплив на розвиток особистості інформаційно-комунікаційних технологій. 2. Інтернет-загрози для дітей.	2	-
4.	Інтернет залежність та залежність від гаджетів.	2	-
4.1.	Інтернет-залежність як новий феномен сучасного світу: сутність і проблеми. 1. Поняття ігрова та Інтернет-залежність, кібер-залежність. 2. Інтернет-залежність у системі споріднених понять та її психологічні особливості. 3. Види інтернет-залежності.	2	-
6.	Технологія соціальної роботи щодо безпеки в кіберпросторі.	2	-
6.1.	Методи, прийоми, способи, засоби соціальної роботи щодо безпеки у кіберпросторі. 1. Захист дітей та молоді від негативних інформаційних впливів – один із напрямів української державної політики в галузі освіти та соціальної роботи. 2. Формування у дітей компетенцій безпечного користування ресурсами мережі Інтернет. 3. Використання навичок критичного мислення при оцінюванні Інтернет-ресурсів.	2	-
8.	Відповідальність батьків за безпеку дітей в Інтернеті.	2	-
8.1.	Організація превентивної роботи з батьками. 1. Психологічні особливості дорослої людини – користувача Інтернету. 2. Захист батьками власного комп'ютера. 3. Захист батьками дитини в он-лайн та дотримання правил безпечного користування Інтернетом.	2	-
Усього		12	-

4. Темати практичних занять

№з/п	Назви тем	Кількість годин									
		денна	заочна								
1	2										
1	<i>Предмет, завдання, організація та принципи соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки у кібер-просторі</i>	2									
1.2.	<p>Організаційні аспекти соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки в Інтернет-середовищі.</p> <p>План:</p> <p>Теоретична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття курсу: Інтернет-середовище, кібер-простір, віртуальний простір. 2. Нормативно-правова база використання Інтернет простору в Україні та світі. 3. Мета, завдання та принципи соціальної роботи щодо безпеки в кібер-просторі. <p>Практична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти таблицю «Нормативно-правова база використання Інтернет простору в Україні та світі». 2. Виконати в аудиторію вправу «Дізнайся про свої права онлайн». 	2									
3.	<i>Ризики Інтернет-середовища</i>	4									
3.2.	<p>Ігрова та Інтернет-залежність, кібер-залежність.</p> <p>План:</p> <p>Теоретична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні джерела небезпеки в мережі Інтернет (шкідливі програми, віруси, черв'яки, троянський кінь (троян), програми-шпигуни, спливаючі вікна, спам, небезпечні особи тощо). <p>Практична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти таблицю «Основні джерела небезпеки в мережі Інтернет» за формою: <table border="1" data-bbox="322 1310 1246 1375"> <thead> <tr> <th>№ з/п</th> <th>Джерело небезпеки</th> <th>Зміст небезпеки</th> <th>Заходи щодо захисту</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <ol style="list-style-type: none"> 2. Виконати в аудиторії вправу «Легально чи нелегально?». 	№ з/п	Джерело небезпеки	Зміст небезпеки	Заходи щодо захисту					4	
№ з/п	Джерело небезпеки	Зміст небезпеки	Заходи щодо захисту								
6.	<i>Технологія соціальної роботи щодо безпеки в кіберпросторі</i>	2									
6.2.	<p>Консультативно-просвітницька робота з дітьми та молоддю щодо профілактики ризикованої поведінки в Інтернет-середовищі.</p> <p>План:</p> <p>Теоретична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність Коаліції за безпеку дітей в Інтернеті. 2. Мета, основні завдання та зміст діяльності ініціативи eSafety (electronic safety). 3. Програма «Онляндія – безпека дітей в Інтернеті». <p>Практична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти таблицю «Вітчизняні та міжнародні ініціативи, асоціації, об'єднання та організації, що займаються питання 	2									

	профілактики ризикованої поведінки в Інтернет-середовищі» за формою:														
	<table border="1"> <tr> <th>№ з/п</th> <th>Назва, рік створення</th> <th>Зміст діяльності, ініціативи</th> <th>Результат</th> </tr> <tr> <td>1.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	№ з/п	Назва, рік створення	Зміст діяльності, ініціативи	Результат	1.				2.					
№ з/п	Назва, рік створення	Зміст діяльності, ініціативи	Результат												
1.															
2.															
7.	Сучасні технології та підходи до профілактики ризикованої поведінки в Інтернет-середовищі	4													
7.2.	<p>Використання мультимедійних та ігрових технологій щодо профілактики ризикованої поведінки в кіберпросторі.</p> <p>План:</p> <p>Теоретична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проект «Про інтернет» - підвищення цифрової грамотності дітей. 2. Інтерактивні он-лайн ігри: «Подорож на Астерікс», гра від Disney «The Surf Swell Island», ігри про цифрову грамотність від «Media Smarts», «Дикий інтернет ліс» від Ради Європи тощо. 3. Комікси про інформаційну безпеку від «Онляндії» (Безмежний ліс, Нові друзі Ганнусі, Римська група, Плутанина та інциденти). <p>Практична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати ресурс www.onguardonline.gov - американський федеральний сайт про онлайн-безпеку. Скласти перелік анімованих роликів. 	4													
8.	Відповідальність батьків за безпеку дітей в Інтернеті	4													
8.2.	<p>Роль сім'ї у формуванні безпечної поведінки підлітків в Інтернет-мережі.</p> <p>План:</p> <p>Теоретична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кібер-булінг – використання технологій для погроз та переслідування стосовно іншої людини, цькування у соціальних мережах. 2. Он-лайн-хижаки: що можуть зробити батьки, щоб мінімізувати цей ризик. 3. Підвищення батьками безпеки дітей та молоді у Web. <p>Практична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познайомитися з «Посібник з прав людини для інтернет-користувачів», зробити повідомлення-презентацію. 2. Виконання в аудиторії вправи «Діємо зараз». 	4													
Усього		20													

6. Самостійна робота

№з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2		
1	<p>Предмет, завдання, організація та принципи соціальної роботи з дітьми та молоддю щодо безпечної поведінки у кібер-просторі</p> <p>1. Можливості використання в освітньому закладі цифрових навчальних ресурсів (медіа-засобів).</p>	11	

	2. Етика створення та ведення вчителем (педагогом) форумів та блогів.		
2.	<i>Особливості поведінки дітей та молоді в Інтернет-середовищі</i>	11	
	1. Секстинг та інтимні селфі – ключовий елемент поведінки молоді в кіберпросторі. 2. Схожість та відмінність у гендерній поведінці дітей та молоді в Інтернеті.		
3.	<i>Ризики Інтернет-середовища</i>	11	
	1. Корисні можливості та загрози соціальних мереж та сайтів знайомств. 2. Дитячі фото в соціальних мережах: ризики, негативні наслідки. 3. Ризики Інтернет-магазинів та сайтів з послугами, які пропонують купити онлайн.		
4.	<i>Інтернет залежність та залежність від гаджетів.</i>	11	
	1. Види інтернет-залежності: – Залежність від комп'ютерних онлайн-ігор. – Залежність від соціальних мереж. – Залежність від онлайн-гемблінгу та шопінгу в інтернет-магазинах. Кіберсексуальна залежність. – Залежність від компульсивної навігації інтернетом. – Лудоманія: фізичні та психологічні симптоми.		
5.	<i>Правове забезпечення кіберзахисту.</i>	11	11
	1. Міжнародне співробітництво України у сфері кібербезпеки. 2. Нове регулювання кібербезпеки в контексті міжнародного досвіду.		
6.	<i>Технологія соціальної роботи щодо безпеки в кіберпросторі</i>	11	
	1. Проект із протидії незаконним матеріалам в інтернет-просторі України «Skarga.ua» ініційований Інтернет асоціацією України. 2. «Гарячі» контакти з інтернет безпеки та їх можливості.		
7.	<i>Сучасні технології та підходи до профілактики ризикованої поведінки в Інтернет-середовищі</i>	11	
	1. Проаналізувати онлайн-посібник про браузері «20 цікавих фактів про браузері й інтернет». 2. Ресурс «NSTeens» - ігри та відео про онлайн-безпеку; «NetSmartzKids» - анімовані ролики для дітей 5-10 років. 3. Підготовка педагогів-тренерів з безпеки в Інтернеті.		
8.	<i>Відповідальність батьків за безпеку дітей в Інтернеті</i>	11	
	1. Навчальний ресурс для батьків «ThinkB4U.com». 2. «Покоління міленіалів», «Покоління Google» - діти та молодь і цифрові технології у вихованні.		
Усього		88	

7. Індивідуальні завдання

1. Провести дослідження зі студентською або учнівською аудиторією щодо переваги у використанні того чи іншого носія Інтернету (ПК у закладі освіти, ноутбук чи ПК в Інтернет-кафе, мобільний телефон або смартфон, стаціонарний домашній ПК чи ноутбук). Зробити

аналітичний висновок про те, як це може вплинути на розвиток особистості. Результати представити в аудиторії.

2. Розробити буклет-пам'ятку «Поради з інтернет-безпеки. Як захистити дитину» (якщо вашій дитині від 5 до 7 років; від 8 до 10 років; від 11 до 14 років; від 15 до 18 років).
3. Розробити інфографіку про ризики та безпеку в Інтернеті (використовуючи як орієнтир ресурс, розроблений компанією «Київстар»).
4. Розробити систему роботи соціального педагога (спеціаліста психологічної служби) з батьками учнів, щодо профілактики залучення дітей та підлітків до небезпечних груп та квестів у соціальних мережах.
5. Розробити інфографіку "Міжнародне співробітництво України у сфері кібербезпеки"
6. Розробити сценарій свята, акції, квесту до Дня безпечного Інтернету для різних вікових груп дітей та молоді (на вибір).
7. Підібрати банк мультфільмів та ігор для дітей щодо безпечної поведінки в кібер-просторі (по 10 кожного).
8. Розробити власну сімейну угоду про роботу в Інтернеті.

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Засоби діагностики успішності навчання

Усне індивідуальне та фронтальне опитування, залік, співбесіда, словникові диктанти, написання рефератів, есе і доповідей, тестування тощо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Середнє арифметичне за поточну роботу	Підсумковий залік	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3				
T1	T2	T1	T2	T1	T2	50	100	
25		25		25				
Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6				
T1	T2	T1	T2	T1	T2	50	100	
25		25		25				

Шкала оцінювання: ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Безпека дітей та молоді у кіберпросторі» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання.
2. Навчальні мультимедійні презентації, навчальні фільми.

12. Рекомендована література**Базова**

1. «Небезпечні квести для дітей : профілактика залучення / Методичні рекомендації. К. : ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 76 с.
2. «Створюй, спілкуйся та поважай : кращий Інтернет починається з тобою». методико-бібліогр. матеріали / Управління культури і туризму Харк. облдержадмін., Харк. обл. універс. наук. б-ка; ред.-уклад. Н. М. Грачова. Х. : ХОУНБ, 2018. 20 с.
3. Бугайова Н. М. Профілактика Інтернет-залежності в перебігу електронного навчання : збірник наукових праць. Випуск І. Кривий Ріг : Видавничий відділ НметАУ, 2010. 320 с.
4. Використання інтерактивних методів та мультфільмів у профілактиці ризикованої поведінки: метод. посіб. для спеціалістів, які працюють з бездоглядними та безпритульними дітьми та підлітками / Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, О. М. Нікітіна ; за ред. Т. В. Журавель. К., 2010. 168 с.
5. Діти в інтернеті : як навчити безпеці у віртуальному світі / І. Литовченко, С. Максименко, С. Болтівець, М-Л. Чапа, Н. Бугайова. К. : Видавництво: ТОВ «Видавничий будинок“Аванпост-Прим”, 2010. – 48 с. (посібник для батьків).
6. Кочарян А. Б. «Виховання культури користувача Інтернету. Безпека у всесвітній мережі»: навчально-методичний посібник. Київ, 2011. 100 с.
7. Освіта в сфері прав людини в Інтернеті. Методичний посібник. Мурашкевич О.А., Черних О.О. К. : ВАІТЕ. 2015. 70 с.
8. Посібник з прав людини для інтернет-користувачів та пояснювальний меморандум. Рада Європи, ТОВ «Інжиніринг». 2014. 60 с.
9. Снітко М. А. Безпечна поведінка в Інтернеті / Сходинки : просвітницько-профілактична програма тренінгових занять для вихованців інтернатних закладів : навч.-метод. посіб. / за ред. Т. В. Журавель, Т. Л. Лях ; авт.-кол.: О. Л. Брусенко, Т. В. Журавель, М. А. Снітко та ін. К.: Видавничий дім «Калита», 2012. С. 191–210.
10. Снітко М. А. Формування безпечної поведінки підлітків в Інтернет-мережі : метод. посіб. / Снітко М. А. К. : ОБНОВА, 2011. 96 с.

Допоміжна

1. Вайнола Р. Х. Технології соціально-педагогічної роботи: [курс лекцій для студ. спец. 6.010105 «Соціальна педагогіка»]. К. : КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2008. 152 с.
2. Вдовиченко О. В. Прояв особливостей ризику у підлітковому віці [Електронний ресурс] Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pzpp/2011_13_5/34-39.pdf

3. Снітко М. А. Вплив Інтернет-мережі на формування ціннісних орієнтацій сучасних підлітків // *Возрождение духовности в современном мире : тезисы Всеукр. науч.-практич. конф.*, (Харьков, 24–25 марта 2011 г.). Х. : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2011. С. 304–306.
4. Снітко М. А. Особливості використання Інтернет-мережі в процесі підготовки соціальних педагогів // *Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку : матер. Всеукр. наук.-практ. конф.*, (м. Запоріжжя, 10–11 листопада 2011 р.). Запоріжжя : ЗНУ, 2011. С. 72–73.
5. Снітко М. А. Підготовка фахівців соціальної сфери до формування безпечної поведінки підлітків в Інтернет-мережі // *Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір: матер. Міжнарод. наук.-практ. конф.*, (м. Київ, 28–29 березня 2012 р.). К. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2012. С. 306–311.
6. Снітко М. А. Роль сім'ї у формуванні безпечної поведінки підлітків в Інтернет-мережі // *Сучасна сім'я та соціальні інституції: шляхи партнерської взаємодії : матер. Всеукр. наук.-практ. конф.*, (м. Київ, 17 травня 2012 р.). К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2012. С. 150–153.
7. Снітко М. А. *Стан обізнаності підлітків та їх батьків щодо безпечної діяльності в Інтернет-мережі* // *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. 2012. 2 (104). с. 99-102. Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua/1302/>

Веб бібліографія

1. <http://online-bezpeka.kyivstar.ua/> – «Безпека дітей в Інтернеті», спеціальний розділ сайту «Київстар».
2. http://bezpeka.kyivstar.ua/materials/the_benefit_for_parents/ – електронна версія посібника з онлайн безпеки, що підготовлений фахівцями "Київстар" та Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України у рамках соціальної програми "Безпека дітей в Інтернеті".
3. <http://disted.edu.vn.ua/media/bp/html/etusivu.htm> – програма «Безпека дітей в Інтернеті», що заснована компанією "Майкрософт Україна" в рамках програми "Партнерство в навчання".
4. <http://laste.arvutikaitse.ee/rus/html/etusivu.htm> – базова інформація про безпеку в інтернеті для дітей, батьків та вчителів, а також тести та інтерактивні ілюстровані розповіді про eSafety для дітей (за допомогою цієї інформації можна провести уроки з eSafety в школі).
5. <http://webwewant.eu/> – сайт про електронну безпеку для підлітків, що містить багато корисної інформації та відео, де молоді люди діляться про те, яким на тему «Інтернет – яким ми хочемо його бачити?!».
6. <http://www.drossinternets.lv/page/120> – практичні поради про безпеку в інтернет-просторі, зокрема, спеціальні розділи «Вчителям та батькам» (про безпечні та небезпечні ресурси, інтернет-залежність) і «Дітям та підліткам» (про етикет та безпеку у соціальних мережах, онлайн-чатах, форумах тощо).
7. <http://www.microsoft.com/ru-ru/security/family-safety/online-safety-tips.aspx> – безпека комп'ютера та інформації, безпечне програмне забезпечення – поради від Microsoft.
8. <http://www.microsoft.com/ruru/security/online-privacy/passwords-create.aspx> – як створити надійний та легкий для запам'ятовування пароль.
9. <http://www.onlandia.org.ua/> – Он-ляндія – безпечна веб-країна.
10. <http://www.saferinternet.org/> – сайт Insafe (некомерційна організація, створена за участі Єврокомісії, головна мета якої – підтримка громадян у безпечному, етичному та ефективному використанні інтернету та інших ІКТ). На ресурсі ви знайдете розділи для дітей, батьків та вчителів з великою кількістю корисних матеріалів (брошур, статей, відео, мультфільмів тощо) про інтернет безпеку.
11. <http://www.saferinternet.org/digitaluniverse> – мультфільми про eSafety для дітей та батьків.
12. <http://www.saferinternet.org/esafety-kit> – тут можна скачати брошури, написані англійською та іншими європейськими мовами, з корисною інформацією та завданнями для дітей та батьків (які можна використати на ваших уроках з eSafety).

13. <http://www.securelist.com/ru/safeonline/rules> – як захистити свій комп'ютер, себе, свої персональні дані.
14. <http://www.securelist.com/ru/threats> – про віруси, спами та інші загрози для комп'ютера на сайті «Лабораторії Касперського».
15. <https://www.youtube.com/watch?v=bh20w33ptg0> – мультфільми про eSafety для наймолодших.
16. <http://www.netpolice.ru/> – Сайт NetPolice популяризує безпечний та ефективний доступ до інтернету для дітей і підлітків.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО.
4. Електронна підтримка навчання Moodle.